

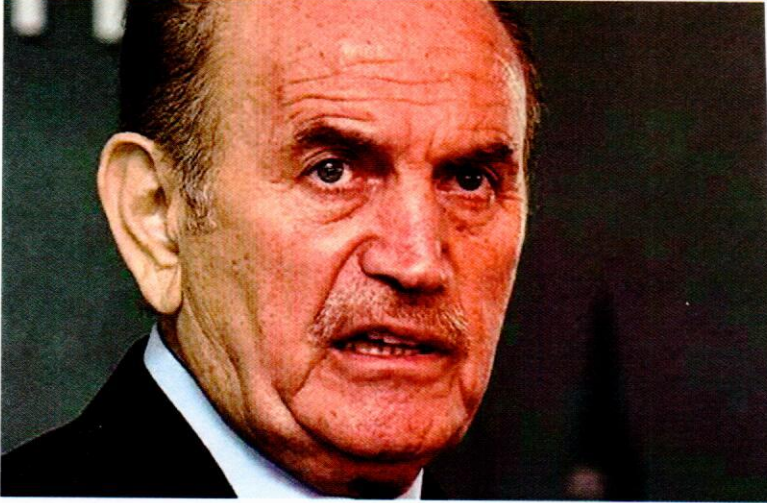
Anasayfa > Gündem > Topbaş'ın şirketleri 'kara deliğe' döndü

Topbaş'ın şirketleri 'kara deliğe' döndü

Eylül 22, 2015 | A A

Paylaş 3,9b Tweet 109 G+1 4

İstanbul Belediyesi'nin yaptığı harcamaların önemli bir bölümü 26 iştiraki aracılığıyla gerçekleştiriliyor.

Mehtap Ö. ERTÜRK

Denetimden muaf bu şirketler tam 9.5 milyar TL'lik harcama yaptı

Belediyecilik faaliyetlerini şirketler üzerinden kurduğu bir sistemle yürüten İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), 26 iştiraki ile denetlenemeyen bir yapıya dönüştü. Belediyecilik hizmetlerinin yarı ticari ve kâr oranı yüksek şirketler eliyle yürütülmesi belediyecilik faaliyetlerinin kamusal karakterini zayıflatıyor, ticari belediyecilik anlayışı güçleniyor. Kadir Topbaş'ın Başkanlığındaki İstanbul Büyükşehir Belediyesi' ve bağlı kuruluşların faaliyet raporları incelendiğinde en fazla harcamanın 9.5 milyar lira ile aralarında İstanbul Ağaç ve Peyzaş AŞ., İGDAŞ, BELTUR, BİMTAŞ, İSPARK'ın da bulunduğu 26 iştirake ait olduğu görülüyor. İBB'nin 2013 yılı harcaması ise 8.5 milyar TL olurken, bağlı kuruluşlar olan İETT ve İSKİ'nin yıllık harcaması 5.6 milyar lirayı buluyor.

SAYIŞTAY DENETLEYEMİYOR

Büyükşehir belediyesinin pek çok konuda ticari anlayışla şirket yönetir gibi yönetildiğini belirten İBB'nin Plan Bütçe Komisyon Üyesi Mali Müşavir Tarık Balyalı, şirketlerde çok ciddi hasılatlar ve harcamalar olduğuna dikkat çekerek, yıllar içerisinde geldiğimiz noktada şirketlerin belediyelerin kara deliği haline dönüştüğünü öne sürdü. İBB'den ihale alamayacak durumda olan pek çok şirketin ihale mevzuatına tabi olmadan bu iştirakler aracılığıyla yüklü miktarda iş alabildiğini kaydeden Balyalı, "Üstelik bu şirketler girmiş oldukları İBB ihalelerinin çoğuna da tek başına katılıyor. Çünkü herkes biliyor ki, bir ihaleye belediye şirketi katılırsa ihaleyi ondan başkasının alması mümkün değildir" dedi. Kanuna göre belediye iştiraki olan şirketler özel hukuk hükümlerine tabi oldukları için, özel hukuk hükümlerine göre denetlenebiliyor ve Sayıştay'ın denetiminin dışında tutuluyor.

Balyalı, Meclis denetim komisyonu vasıtasıyla grubu olan parti üyeleri vasıtasıyla özellikle ihaleler ve hesapların denetlendiğini belirterek, "Ancak şirketler üzerinde böyle bir denetim baskısı yok. Çünkü Sayıştay'ın ya da içişleri müfettişlerinin bu

şirketlerde denetim yetkisi yok. Belediye denetim komisyonları da yine yetkisi olmadığı gerekçesiyle şirket denetimlerinden uzak tutuluyor ve şirketler hiç bir şekilde denetlenmiyor" şeklinde konuştu. Balyalı, şirketlerin Sayıştay ve belediye denetim komisyonlarının denetimine açılması gerektiğini vurguladı.

500 milyon TL kâr etti

2010'dan bu yana eğitim, gençlik, adalet, iç güvenlik, askeri ve eğitim gibi pek çok alanda kamu harcamalarını izleyen Kamu Harcamalarını İzleme Platformu son olarak İBB'nin harcamalarına yönelik bir araştırma yayınladı. Bilgi Üniversitesi'nden Prof. Nurhan Yentürk'ün hazırladığı platformun raporunda, İBB harcamalarına yönelik çarpıcı sonuçlar yer alıyor. Buna göre, iştiraklerin harcamaları, 2010 sonrası İBB ve bağlı kuruluşların harcamalarındaki artıştan daha hızlı yükseliyor. Bu 26 şirketin toplam kârı 500 milyon TL olurken, 279 milyonu İGDAŞ'a ait.

Kârları değerlendiren Balyalı, "Bu şirketlerin içerisinde İETT ya da halk ekmek gibi toplumsal hizmet üreten şirketlerin az kâr etmesi ya da zarar etmesi anlaşılabilir şeydir. Ancak ağaç satan, çay kahve satan, beton ya da asfalt satan, cadde ve yolları otopark olarak kiraya veren ve ihalelerde rakibi olmayan şirketlerin az kâr etmesi anlaşılabilir değildir. Bu açıkça belediyenin kaynaklarının yandaşlara aktarılmasından dolayıdır."

Belediyede hangi kurumun harcaması ne kadar (TL)

İstanbul İl Özel İdaresi	1 milyar
Bağlı Kuruluşlar (İETT, İSKİ)	5.6 milyar
İBB	8.5 milyar
İBB iştiraki 26 şirket	9.5 milyar
İlçe belediyeleri	8 milyar

*2013 Faaliyet Raporları incelenecek
Kamu Harcamalarını İzleme Platformu
tarafından incelenmiştir.

İhale 'yandaş'a gidiyor

AKP'li belediyelerin son yıllarda belediyecilik dışında her işi yapmaya başladıklarını ifade eden Tarık Balyalı, "İBB'den alınan ihalelerde yapılacak işlerin önemli bir kısmı yandaş diye tabir edilen firmalara veriliyor. Geçtiğimiz yıllarda ya da ilçe belediyelerinde, meclis üyelerimizin Denetim Raporlarına yazdığı muhalefet şerhlerinde belediyeden ve şirketlerden çok sayıda ihale, milletvekili, belediye meclis üyesi ya da parti yöneticisinin iş aldığı tespit edilmiştir."

Balyalı, şöyle devam etti: "Şirketlerin

önemli bir bölümünden İBB'ye olması gereken kaynak aktarımı yapılmıyor. 26 şirketin kârının yarısı sadece 1 şirketten yani İGDAŞ'tan sağlanıyor. Geri kalan kâr ise 25 şirketten elde ediliyor. Bu 25 şirket yapılan harcamaların sadece yüzde 2.5'i kadar ediyorsa burada sorun var demektir. Bu da şirketlerin kontrolsüz ve denetimsiz bir şekilde kâr elde etmelerine ve siyaseti finanse etmelerine olanak sağlıyor. Bu rapor 2019 sonunda tekrar hazırlandığında belediyelerin ve şirketlerin harcamaları arasındaki farkın daha da açıldığını göreceğiz ve kamuoyu yanlış tablonun daha net farkında olacak."